

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Divus Sebastianus Eberspergæ Boiorum Propitius, Seu
Cultus Eiusdem Gloriosi Martyris à Prima Loci Fundatione
Ad Nostra Usque Tempora Propagatus, Et Nunc Publicæ
Luci Datus**

Widl, Adam

Monachij

Caput VI. Gesta sub Adalberone III. Udalrici Eberspergensis filio, Comite
Semptensi, ejúsque fratre Eberhardo II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37233

CAPUT VI.

GESTA SUB ADALBERONE III. UDALRICI EBERSPERGENSIS FILIO, COMITE SEMPTENSI, EIUSQUE FRATRE EBERHARDO II.

§. I.

CONRADUS ADOLESCENTULUS LOCO FILII AB ADALBERONE IN SEMPTENSEM FAMILIAM ADOPTATUS MORITUR, UT D. SEBASTIANUS PLENNUS EBERSPERGÆ HERES FIAT.

EA est Divinorum Consiliorum abyssus, ut reverente potius silentio adorari, quam curioso, oculo indagari debeat. Attingit DEI Providentia omnia fortiter, & perducit ad finem suum suaviter: id, quod in Semptensium Comitum familia manifestè cernimus, ex cuius interitu

&

& facta per mortem extinctione,
nata est Eberspergæ, DEO & D. Seba-
stiano propago immortalis de Reli-
giosa Sobole. Verùm ad rem ipsam
propriùs accedamus.

*Adoptio
Alti. eiusque
propriera
mors.*

Supra insinuavimus, Adalber-
ni III. Uxorem junctam fuisse Rich-
lindem, seu Richildem Rudolphi
Altorffensis filiam; hæc cum Steri-
lis fuisset comperta, uterque Con-
jux adolescentulum quendam
adoptavit Conradum nomine, pau-
peribus quidem, sed honestis paren-
tibus genitum, formâ liberalem,
indole egregium, eximiâ morum
innocentiâ præditum, eaque for-
tunâ haud sanè indignum, in ma-
gnas Spes transplantatum. At ne-
que hunc diuturnum esse voluit
DEUS vitæ ac mortis arbiter, ut D.
Sebastiano sua hereditas salva & in-
tegra permaneret. Raptus est ergo
Conradus in ipsa vernante ætate
fortè, ne malitia mutaret intelle-
ctum, cùm pronum sit mediocri-
tatis

tatis oblivisci felicitatem consecuti, & plures utique sint, quos magna fortuna cum annis quandoque corrumpit, quàm qui eadem moderate & sanctè utantur. Orbati proinde hoc suo delicio parentes omnem suum animum eò transtulerunt, ut D. Sebastianum, prout Udalricus pater paulò ante mortem suam monuerat, plenum ex asse heredem instituerent, & familiæ extinctionem immortalis hoc monumento ad posteritatem temporum transmissio sancirent, atque obli-

gnarent.

§.II.

§. II.

ADALBERO III. CASTRUM SUUM EBERSPENSIS
 GENSE UNA CUM ANTIQVO MONASTRIO DIRUIT, AT IN LUGDUNO
 CUM ILLIUS, NOVUM ET MAGNIFICENTIUS EXTRUIT, CUM
 QUE UXORE RICHLINDA D. S. BASTIANUM PLENUM HEREDITATEM
 INSTITUIT, AC PAULO POST MORITUR.

EXperientia temporum magistra haec docuit, hereditates etiam opimas & amplissimas quandoque pessime dilabi, ac mendacibus famelicisque heredibus obvenire, qui pinguem bolum in minimo quidem grati animi signo aut obsequio reddant. Unde, quod paulò altiùs, & diviniùs sapienter opesque suas bene collocatas voluerunt, eas non ingrato mundo disscerpendas relinquunt, non carnis & sanguini legant sed Deum testamento heredem scribunt, templum

Novū extruunt, & facto D. Seb. her. &c. 173

extruunt, Cœnobia ædificant, Nosocomia erigunt, & admirabili fœnore per pauperes, opes suas præmittunt in Patriam, quo ipsi paulò post inevitabili mortis lege secuturi sunt. In hoc puncto celeberrimi olim fuere antiqui Germani Majores nostri quorum liberalitate ac munificentia tot sacratæ DEO ædes, tot Dei in terris palatia, tot Cathedralis sedes hinc inde surrexere, quæ continuatâ postmodum perenni quadam aurifodinâ, etiamnum seris hisce temporibus videre est passim per Bavariam tot Religiosis Asceteriis frequentem non minus, quam felicem Germaniæ Provinciâ. Hic magnificus liberalitatis sensus etiam inerat Adalberôni III. Semptæ Comiti : neque mirum : Nam ad ingenium parentis Udalrici totus quantus factus erat ; & citò plerumque procedit, quod magnis exemplis impellitur. Is igitur cum spem prolis, uti diximus, peni-

*Antiquariâ
Germanorū
Liberalitas
in Dentis.*

penitus succisam videret, opus ag-
gressus est omni posteritate mem-
randum.

*Demolitio
Arcis Eber-
spergenſis.*

Steterat huc usque Arx Eberſper-
genſis etiam inter medias Hunn-
rum, seu Hungarorum procellis
hostibus inaccessa; cum tota alia U-
bes & oppida in potestatem ven-
ſent. Hanc Arcem a Sighardo pri-
mo Semptensium Comite ante an-
nos centum quinquaginta octo
multuario opere extructam Adal-
bero funditus dirui jussit, uti & ab-

*Novum Mo-
naſterium,
& amplior
ejus funda-
tio.*

tiquum Monasterium ab Eberhar-
do I. ædificatum. In ejus locum
longè magnificentius opus molitur
habitationem multò commodio-
rem substituit, & priori fundatione
plures Arces, Pagos, Silvas, Piscinas
ac Decimas adjecit, quæ omnia
stabiliora persisterent, Imperator
Auctoritate muniri curavit. Extat
etiamnum diploma Henrici III.
Imp. Sigillo firmatum, & Theodo-
rici Cancellarii manu Reginoburg
ipſi

Nov^o extruit, & fact^o D. Seb. her. &c. 178

ipsis Calendis Januarii Anno Domini-
nicæ Incarnationis Millesimo Qua-
dragesimo subscriptum, quo in pri-
mis Adálbero dicti Monasterii Ad-
vocatus, cum jure Successionis ad
omnes suos posteros constituitur,
præclara item Monasterio Privile-
gia conceduntur, approbantur,
confirmanturque, eâ lege, ut mox
à morte Fundatorum omnia Bona
Monasterio cedant.

Inter hæc pietatis opera Adál-
bero Comes in gravem infirmita-
tem incidit, ex qua non multò post
munificentia suæ præmia receptu-
rus obiit Pöfenbeugæ, uti verisimile
est, in Arce sua Gentilitia, dignus,
ut Cæli heres fieret, qui DEUM, &
D. Sebastianum post se heredes in
terris reliquerat. Obiit autem Fa-
milix suæ ultimus Anno post Chri-
stum MXLV. vigesimo septimo
Martij. Ubi verò Sepulcrum na-
ctus sit, an in Oppido suo Ibisso,
seu Ubsö, an Pöfenbeugæ, monu-

*Mors Adal-
beronis ultra-
mi Sempre-
sis Comitatus.*

M men-

mentis nostris non proditur. Mortuum imparatum non invenit; neque etiam totus mortuus est; Vivit enim in memoria Seculorum liberalissima Familia, & nomen illius in benedictione est. Tanti est, de Deo de Superis & Religiosis hominibus mereri bene.

Supremum morientis Adalberti opus erat, quod Conjugem suam Richlindem Bonorum tantisper Administratricem constituerit, eam tamen lege, & ultimam voluntate serio adjuratam, ut nihil in testamento immutatum vellet, sed quantocumque, ipsam mortuam, hereditas tota adeo sancte confecta & stabilita D. Sebastiano cederet, quod & ipsa promisit, felix utique futura, nisi postmodum plus avaritiae quam Religioni & mariti votis indulgisset. De quo paulo post discimus.

seremus.

§. III.

EBERHARDUS II. AD-
ALBERONIS III FRATER CUM
UXORE SUA ADELHAIDE FUN-
DATOR PARTHENONIS GEI-
SENFELDENSIS.

Habent hoc suprema morien-
tium verba, ut sint peculiaris
emphasis, altè memoriæ insideant,
& quendam in animo aculeum re-
linquant. Vidimus sub illum ar-
ticulum, cum moribundis assiste-
rent, multis oculos fluxisse, alios
in gemitus & suspiria prorupisse,
præsentes alios meliorem mentem
induisse Spectaculo mortis conver-
sos: Neque mirum; nam quæ su-
premo tempore & agone in ipso
æternitatis confinio constituti & ad
abitus parati agunt moriturientes,
seriò agunt, & quot sunt verba ulti-
ma, totidem creduntur exempla.
Suprà jam insinuavimus, Udalricum
Comitem morti propinquum filios
M 2 suos

suos convocasse, suasisseque, ut
 opes suas, extincto Semptensium
 Stemmate, bene collocare, & Ca
 lum compendio mercari vellent
 Superis potius, quam malo de
 tori Mundo relinquerent. Cui
 itaque uterque frater Adalbero II.
 & Eberhardus II. suismet oculis
 Stirpis suae extinctionem praeforibus
 intuerentur, parentis optimi summa
 ma monita non tantum memore
 animo recoluerunt, verum etiam
 pari efficaciam executioni manduca
 runt, dum Adalbero Eberspergen
 Asceterium, Eberhardus Geisen
 feldense Coenobium fundandum
 instaurandum suscepit. Ita expres
 meminit Eruditissimus Scrip
 Christophorus Gewoldus in *Metropoli
 poli Hundii abs se aucta Tom. 2. p.
 352.* convenitque cum nostris
 bulis, dum Eberhardum II. Semptensium
 Comitem, postea Muoracensem ducem
 etum, Geisenfeldae Fundatorem
 Instauratorem facit. Id quomodo
 acci

Geisenfeldae
 Fundatio.

acciderit, quàm brevissimè dicamus, quantum præcisè ad Semptenses pertinet, non facilè aliàs intraturi messem alienam.

Diviserant, mortuo parente Udalrico, hereditatem & patrimonium suum fratres Adalbero & Eberhardus. Ex parte illa, quæ Eberhardo obvenerat, emit ipse non multò post Comitatum & Arcem, Muorach dictam, à qua Eberhardus deinceps se Comitem & Dynastam Muoracensem, non verò amplius Eberspergenssem dici voluit, more antiquis Germanis usitato, qui factâ ejusmodi stirpium quasi translatione novas quodammodo familias inchoârunt, ceu si magnus fluvius in plures alveos deducatur. Matrimonio junctâ sibi habebat Eberhardus lectissimam Saxonem, ut tabulæ nostræ, & Gewoldus ex Aventino tradunt, ex qua plures liberos tulit, quos tamè omnes magnis sæpè familiis inimica mors ante tem-

pus patri & mundo eripuit. Sub
 inde, Adalberonis exemplo, cum
 cumspicere cœpit Eberhardus, quod
 ipse opes suas non tantum honeste
 sed & utiliter conferret. Non opus
 fuit magnam diligentiam, atque soler-
 tiam. Ante oculos versabatur Gei-
 senfelda ad Illmum fluvium, Mon-
 nasterium in Diœcesi Reginobur-
 gensi olim circa Annum Christi
 DCCCXXX. uti aliqui volunt, ab
 Alberto, seu Adalberto Muoracensi
 extractum, sed iniquitate tempo-
 rum penitus tunc collapsum. Fama
 autem Geisenfelda olim vicus quidam
 Geisonum campus dictus à Geisone
 seu Gisone, antiquo Hunnorum
 Duce, qui Boicæ, Norici, & Vindobur-
 delicæ Victor ibidem sua Castra
 seu Hiberna statuisset antiquitus tra-
 ditur. In hunc locum pios oculis
 coniecere ambo Conjuges Eber-
 hardus & Adelhais, æquâ sanè par-
 titione, ut, dum Adalbero Vindobur-
 gensi Eberspergæ, ipsi Geisenfeldæ ferri-

nis sub eâdem Regula S. Benedicti
ædificarent. ex quo satis patet, quan-
tum studium antiquorum Germa-
norum fuerit, ut non tantum filiis,
verum etiam filiabus suis consule-
rent, & de opibus suis occasionem
illis facerent, sanctè fidelitèrque
Deo serviendi, secus, quàm hodi-
ernus mundus diversis in locis agat,
qui eas luxui & amoribus educat,
Mundo, superbix ac vanitati do-
nat, non Christo in Sponsas addu-
cit, sed matres potius, quàm Virgi-
nes videre amat. Hunc igitur pie-
tatis locum ex fundamentis exci-
tandum, plenèque dotandum sibi
sumpsit Eberhardus & Adelhais, at-
tributis amplissimis Bonis, quorum
meminit Metropolis Hundii, ali-
que Scriptores.

Porro ædificationem istam &
foundationem regio quoque instru-
mento confirmavit Henricus III.
Imperator, ipsùmque Monasteri-
um in suam fidem, tutelam, ac pro-

M 4 tectio-

182 *Vindicta Dei in Richlind, sociosq; S. S.*
rektionem recepit Anno M. XL
Postliminiò ceteris Virginibus, vi
vente adhuc Eberhardo, in Antist
tam præfecta est Gerbirga, Nept
Eberhardi, Virgo probitate con
spicua, quam cum tempore e
quoque mater Wichberga, seu W
birga secuta, collatis eo omnib
bonis, quæ habebat, ibidem Div
no se mancipavit servitio, vitamq;
religiosè admodùm & sanctè finit
vide Gewold, loco citato.

§. IV.

MIRABILIS DEI VIN
DICTA IN RICHLINDEM AD
ALBERONIS III. CONJUGEM S. SE
BASTIANI DEFRAUDATRICEM
EIUSQUE SOCIOS ADJUTORES
EXERCITA. EJUSDEM RICHL
LINDIS POENITENTIA ET
MORS.

Quàm severè DEUS ea, quæ sunt,
sunt, ex profanis manibus
sibi vindicet, documento est Rich-
lin-

defraudat, eorum penitentia, & mors. 183

lindis Adalberonis III. relicta vidua,
repetundarum luculento vindictæ
exemplo postulata. Jusserat supre-
mis tabulis Adalbero, ut à morte sua
rota sua, & Semptensis hereditas
Deo, ac D Sebastiano cederet, nul-
læque Bonorum alienatio quocunq;
titulo, aut colore fieret. Id Rich-
lindis, parca femina, parùm tunc
quidem sibi observandum duxit.
Amabat ipsa Welphardum, seu
Welfonem III. suum ex Welfone II.
fratre Nepotem. Hunc cum ex
propriis non posset, aut non veller,
ditare ex alieno constituit, & qui-
dem de patrimonio Christi, quod
nemo impunè attrectavit. Quid
non tentat ingeniosa avaritia? Mor-
tuo igitur Adalberone marito, non
multò post Eberspergam profecta
est cata mulier, specie quidem tra-
dendi bona omnia S Sebastiano,
testamento ipsi plenè legata, re ipsâ
autem, ut loci Præsulem Altman-
num, naturâ bonum ac facilem ar-

*Richlindis
desertabilis
avaritia.*

M s tibus

184 *Vindicta Dei in Richlind. sociosq; S. Sa*
tibus suis circumveniret, eoque in-
duceret, ut per ipsum sibi liceret Co-
mitatum Pöfenbeugensem jure bo-
nificiario Nepoti suo Welfoni uni-
cum annuis redditibus elocare. Non
expectato responso mulier paulo
post Pöfenbeugam se contulit. Ac-
cidit fortè, ut illâ ipsâ tempestate,
quâ hæc agebantur, Henricus III.
Imperator transfiret in Hungariam
haud procul Pöfenbeugâ iter ha-
bens, ducebátq; viæ comites unum
alterúmque de Principibus. Id ubi
intellexit Richlindis, seu opulentiæ
sux datura specimen, seu tantis ar-
bitris & conciliatoribus negotium
feliciter confectura, invitat magnos
hospites Pöfenbeugam: excipit
magnificè, minimè pensi habens
suprema Udalrici Soceri verba, sub
agonem filii data, quibus expressè
& sanctè caverat vir sapiens, ne un-
quam Imperatorem ad Arces suas
& prædia invitarent, quacúmque oc-
casione, aut prætextu, nisi de Bonis
suis

luis periclitari vellent. Quæ omnia
neglexit mulier, tanquam nihil ad
se pertineret imperium mortui;
cujus jam nullum cum vivis com-
mercium. Instruxit ergo Convivi-
um sumptuosum Imperatori, & ce-
teris, quos cupiebat causæ suæ con-
scios, vel adjuutores. Durante epu-
lo, ut fit, inter alia mota est etiam
hæc ipsa quæstio de Welfone Ne-
pote Pösenbeugam introducendo:
Nec displicuit accumbentibus ho-
spitalitate occupatis propositio. Jam-
que in eo res erat, ut in signū con-
fecti negotii dexteras invicem da-
rent & jungerent Imperator, Præ-
sul, Richlindis ac Welfo: cùm, ecce
tibi manifestum iræ divinæ seu ar-
gumentum, seu prodigium! eo
ipso quippe momento capitalis co-
lumna ex solido lapide, cui cœna-
culum illud, in quo epulabantur,
desuper inædificatum incumbebat,
sedit, mox loco suo ac basi cedit, se-
que subducit: Sequitur, Atlante
illo

*Richlindis
fraus.*

*Vindicta Di-
vina in Rich-
lindem, &
conscios hor-
ribilis.*

illo subducto, ruina totius Aulae, unaque omnes conscii in inferius balneum, cui triclinium illud superinsistebat, miserabili casu effunduntur. Clementissimus omnium ac mollissimus Imperatoris lapsus fuit; nam in alveum, seu majus lacuum stagnantis aquae incidit, reliquorum consciorum multo gravior collisio ac conquassatio erat, ex qua non multo post diem suum obiit, Richlindis praesertim, totius tragodiae praecipuum caput, non sine claro divinae Nemesis testimonio, horrendum scilicet esse, in vindices DEI manus incidere. Descant exhinc mortales divinam Iustitiam suomet vultu ac brachio agnoscere, & quam grave sit, Caeli patientiam irritare, quae more suo, quod tardior venit, eò majore compensatur strepitu vindictae.

Verum, uti nullum infortunium usque adeo fatale ac summum est, quod non adjunctum solatium ha-

beat,

beat, ita neque hic casus suo mode-
ramine caruit. Obiēre pænitentes,
quotquot ceciderunt; ceciderunt,
ut resurgerent. Et Richlindis qui-
dem hoc suo malo egregiè sapuit,
neque omnino serò. Nam vivens
adhuc, præter Pöfenbeugam D. Se-
bastiano assertam, de proprio etiam
patrimonio, Monasterio legavit
prædium Aschafurtense, vineas
Aschawincklianas, aliâq; non vul-
garis liberalitatis donaria, quibus
iratos Superos denuo sibi concili-
asse, credere fas est. Atque hæc
de Richlindē, quam aliqui, uti eru-
ditus Brunnerus observat *part. 2^a
Annal lib. 8. pag. 524.* cum Richar-
de confundunt, cujus decora, uti
supra vidimus *cap. 4. §. 5.* non de-
bent cum hujus nævis misceri:
Richlindis enim (verbis Brunneri
utor) *incorruptam laudem tumulo non
intulit, mariti munificentiam fœdis
sordibus contraxit, illius promissis,
tabulisq; injuriam fecit, ita Bruñerus.*

§. V.

§. V.

SEMPTENSIUM COMITUM, ET TOTIUS ILLUSTRIS FAMILIÆ PLENA PER MORTEM EXTINGTIO.

ET in hunc quidem modum Illustrissima hæc Semptensium & Eberspergensium Comitum Familia terris subducta, penitusque extincta videri desiit Anno Christi M. XLV. postquam de Patria, de Religione optimè merita, inter homines stetit, duravitque annos citius centum sexaginta septem. Quare, more consueto, Insignia Gentilitia totius Familiæ cum ultimo Stemmatis, tumulo illata, consecuta sunt, ut mors, quæ corpora gentis ad se traxerat, etiam scuta roderet. Sic demum omnia desinunt.

Nos quoque hic loci Heroum illorum narrationem claudimus, et pijs eorum manibus bene precamur.

*Extinctio
Stirpis Semptensium
Comitum.*

mur, affusuri fortè piæ Familiae lacrymas nostras, si persuadere nobis possemus, in ijs nos ulli eorum facturos obsequium: cum enim tanta ipsorum Virtus, Religio, liberalitas & vita nõ vulgariter proba fuerit, postulare à nobis potius videntur, ut non lamentemur eorum iacturam, sed rectius felicitatem gratulemur, non luctu, sed gaudio parentemus; eximia namque Virtus hoc habet supra Astra, & ipsum Solem, ut magis alibi fulgeat, quam dum nobiscum splenduit, etiam postquam hinc occidit. Omnia proinde paucis verbis per modum magni Elogii dixero, si breviter demonstravero, Semptenses Comites suo tempore fuisse Heroës omnium negotiorum pace, belloque adoratos; omnium hominum, præsertim Religiosorum benefactores, omnium Palmarum Victores extitisse: amabantur siquidem promiscue, uti parentes; timebantur, ut

vini

*Elogium
Semptensium
Comitum
1679.*

vindices Justitiæ, ac Patriæ; suspi-
ciebantur; ut magni DEI servi, &
Religionis propagatores, cum
ipsorum plena esset virtutibus, im-
destiâ, & humanitate, plena ex-
emplis: tales enim prodibant
publicum, ut ostentatâ passim
nevolentiam ac liberalitate animarum
conciatrice mererentur amorem
subditorum, imò & hostilitatem
assertâ verò auctoritate reverentiam
sui, ac majestatem ruerentur
digni proinde, quos Cælum ad
citò reciperet, quibus dignus non
satis erat Mundus,

